

RAPLA MAAKONNA SPORDI- JA LIIKUMISHARRASTUSE ARENGUKAVA 2024–2030

Vastu võetud üldkoosolekul | 18.04.2024

SISUKORD

SISUKORD	1
SISSEJUHATUS	2
1 LÄHTEOLUKORD	3
1.1 RIIKLIKUD JA MAAKONDLIKUD SUUNAD	3
1.2 OLUKORD RAPLA MAAKONNAS	5
1.2.1 <i>Elanikkonna tervisenäitajad ja harjumused</i>	5
1.2.2 <i>Võimalused maakonnas</i>	7
1.3 KOKKUVÕTE	10
2 ARENGUKAVA	11
2.1 VISIOON 2030.....	11
2.2 MISSIOON	11
2.3 ORGANISATSIOONI ALUSPÕHIMÕTTED	12
2.4 EESMÄRGID JA TEGEVUSED	12
2.4.1 <i>Liikumisharjumuste kasvatamine</i>	12
2.4.2 <i>Võimaluste loomine</i>	13
2.4.3 <i>Võimekuse kasvatamine</i>	14

SISSEJUHATUS

[Rapla Maakonna Spordiliit](#) on keskne spordiorganisatsioon maakonnas, mille liikmeteks on spordiklubid ja ühendused. Liidu põhikirjaline eesmärk on spordialade harrastajate ja huviliste ühendamine, tingimuste loomine spordimeisterlikkuse tõstmiseks ja elanikkonna tervise tugevdamiseks ning spordiharrastajate järjepidevuse kindlustamiseks. Seisuga 24.10.2023 oli liidul [Spordiregistri](#) andmetel 38 liiget.

Liit tegeleb mitmesuguste spordisündmuste (võistlused, sarjad) ettevalmistamise ja läbiviimisega, spordiklubide vahelise koostöö edendamisega, ühisürituste korraldamisega treeneritele, liikumisõpetajatele jt – kokkuvõtvalt, tegemist on liikumis- ning spordiharrastusi koordineeriva organisatsiooniga Rapla maakonnas.

Liidu kehtiv arengukava hõlmab perioodi 2019–2024. Seetõttu algatati 2023. a lõpus uue strateegiadokumendi koostamisega. Lisaks organisatsiooni arendamisele kerkisid üha enam päevakorda ka üldisemad elanikkonna liikumisega seonduvad küsimused. Sellest tulenevalt käsitleb siinne arengukava teemat laiemalt – nii sporti kui ka liikumisharrastusi.

Arengukava koostamine hõlmab kahte etappi: 1) olukorra analüüs ja 2) arengukava koostamine.

Olukorra analüüsi raames viidi läbi dokumendianalüüs, selgitamaks välja peamisi riiklikke ja maakondlikke suundumusi spordi ning liikumise teemal. Samuti oli maakonna elanikel võimalik vastata küsitlusele oma liikumisharjumuste ja vajaduste kohta (418 vastust). Analüüsi võtab kokku liidu juhatusega koostatud SWOT.

Arengukava koostamise raames korraldati neli seminari igas Raplamaa omavalitsuses, saamaks sisendit visiooni, eesmärkide ja tegevuste määratlemiseks. Sõnastused arutati põhjalikult läbi spordiliidu juhatuses ja tutvustati enne vastuvõtmist üldkoosolekul liikmeskonnale ning teistele huvitatud isikutele.

Arengukavas on spordiliidu tegevusele seatud eesmärgid ja peamised tegevused nende saavutamiseks. Üksikasjaliku tegevusplaani koostamise eest seisavad hea liidu juhatuse ja büroo.

Arengukavas mõistetakse **liikumise** all kehalist koormust andvat ja seeläbi kehalist vormisolekut taotlevat või meelelahutuslikku liikumist ning sportlike kehaliste harjutuste sooritamist. **Sportimine** hõlmab seevastu erinevalt liikumisest tulemuste mõõtmist. Sport jaguneb üldisemalt harrastus- ja saavutusspordiks.

Spordiliidu juhatuse avaldab siirast tänu kõikidele arengukava koostamisse panustajatele!

1 LÄHTEOLUKORD

1.1 Riiklikud ja maakondlikud suunad

Eestis reguleerivad spordi- ja liikumisvaldkonda ennekõike:

- [Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030](#)
- [Spordiseadus](#)
- [Liikumisharrastuse kontseptsioon](#)

Eesti spordipoliitika visiooni kohaselt vastab eestimaalaste vaimne ja kehaline tasakaal ning heaolu Põhjamaade tasemele. Eestis on kehalist aktiivsust soodustav elukeskkond koos kaasnevate teenustega, mis toetavad inimeste tervena elatud eluea pikenemist ja eneseteostust ning majanduskasvu. Lisaks nähakse liikumisel ja spordil olulist ning kasvavat rolli eestlaste elujõu edendamisel, rikka elukeskkonna loomisel ja riigi hea maine kujundamisel.

Spordiseadus määratleb erinevate osapoolte rollid. Maakonna spordiliit on seaduses defineeritud järgmiselt: maakonnas tegutsevate spordiklubide ühendus, kes rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab maakonna sporti ja kellel on ainuõigus korraldada maakonna meistrivõistlusi ja anda vastavaid tiitleid;

Liikumisharrastuse kontseptsioonis on täpsemalt lahti mõtestatud liikumisharrastuse mõiste: see on kehalist koormust andev ja seeläbi kehalist vormisolekut taotlev või meelelahutuslik liikumine ning sportlike kehaliste harjutuste sooritamine. Saavutusspordi mõistet antud määratlus ei sisalda.

Kontseptsioon on koostatud liikumisharrastuse edendamiseks. Muuhulgas tuuakse dokumendis välja, et senised lahendused ei suuda istuva eluviisi pealetungiga ja muude tervist negatiivselt mõjutavate teguritega sammu pidada, mistõttu on vaja muutusi¹.

Niisiis on riiklikul tasandil saavutusspordi kõrval üha enam võetud suund inimeste liikuma innustamiseks. See tähendab, et ka maakondlikul ja kohalikul tasandil on senisest enam tarvis tähelepanu pöörata liikumisharjumuste kujundamisele kõikide eagruppide hulgas. Muuhulgas tähendab see fookuse pööramist mitteaktiivsetele inimestele.

2022. a asutas Eesti Olümpiakomitee [SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse](#). Keskuse missioon on olla liikumispöörde eestvedaja Eestis – et terve Eesti liiguks regulaarselt ja elaks kauem tervena. Visioon: **oleme Euroopa liikuvaim rahvas**.

Maakonna tasandil on tähtsaimaks arengudokumendiks [Raplamaa arengustrateegia 2035+](#).

Valdkonnas „inimareng“ on muuhulgas välja toodud: /../ Tegus raplamaalane saab hästi hakkama ning on aktiivne ja vastutustundlik, panustades terve elukaare jooksul. Tervist hoidev raplamaalane on terviseteadlik ning enda ja teiste elu ja keskkonda hoidev /.../

¹ Erinevate viidatud uuringute põhjal on regulaarsest liikumisharrastusest kõrvale jäänud u pool täiskasvanud elanikkonnast. Iga teine täiskasvanu ja iga neljas 1. klassi laps on ülekaaluline või rasvunud.

Strateegilise eesmärgi nr 2 (kättesaadavad ja kvaliteetsed avalikud teenused) raames on muuhulgas käsitletud sporti ja liikumist:

- Tegevussuund 2.1: **heal tasemel spordi-, kultuuri- ja vabaajataristu** (spordiobjekte on eesmärgipärane arendada eriti seal, kus need moodustavad ühtsed kompleksid (mitmed objektid, koolid jm). Spordi suurobjektide (staadionid, spordihooned, ujulad) kõrval oluline ehitada ja kaasajastada ka väiksemaid suure kasutusega objekte – tennise- ja hokiplatsid, koolide spordiväljakud ja teised. Liikumisharrastuse laiema leviku seisukohalt on olulised erinevat tüüpi virgestusalad, nt tervise- ja matkarajad. Spordiobjektide puhul tuleb tagada nende jätkusuutlik majandamine ja arendamine).
- Tegevussuund 2.3: **tervise edendamine ja haiguste ennetamine** (toitumisega koos peab käsitlema ka liikumist. Järgnevatel aastatel tuleb paljude erinevate osapoolte koostöös saavutada liikumispööre nii laste kui täiskasvanute seas).
- Tegevussuund 2.4: **kultuuri- ja sporditegevuse toetamine** (oluline on toetada maakonna mitmekesisist spordielu ning piirkondlikke eripärasid sporditegevuses. Tähtis on maakonna tähtsusega või maakonna piire ületava tähtsusega spordisündmuste toetamine. Tähtis on Rapla Maakonna Spordiliidu tegevuse laiendamine liikumisharrastuse ja spordi edendamisel ning maakondliku spordiorganisatsiooni tegevuse ja rahastuse põhimõtete ülevaatamine. Vajalik on kokku panna liikumisharrastuse ja spordi valdkonna pikaajaline strateegiline kava. Üldhariduskoolide esimestes astmetes on vajalik tõsta kehalise kasvatus tunde arvu, et lastel tekiks liikumis- ja sportimisharjumus).

Strateegilise eesmärgi nr 5 (mitmekesine ja kättesaadav huviharidus) raames on käsitletud spordiakadeemia² tegevuse käivitamist:

- Tegevussuund 5.2: **spordiakadeemia** (spordiakadeemia eesmärgiks on pakkuda kõrgetasemel ja mitmekesisist spordiharidust maakonnas. Akadeemia ühendab ühtsesse süsteemi kõik maakonna spordialase kompetentsi keskused (Rapla, Kohila, Järvakandi, Märjamaa, Kehtna jt) ja annab võimaluse tõsta õpetamise kvaliteeti läbi ühise arengu kavandamise ja rahastamise, tuues maakonda tipptasemel õpetajaid ka väljastpoolt ning hoolitsedes selle eest, et õppijad saaksid õppida just neid huvitaval spordialal).

Maakondlik spordiliit on käsitletav riigi tasandi käepikenduse ja maakondlike eesmärkide elluviimise toetajana. Niisiis on arengukava koostamise lähtekohaks riigi ja maakonna tasandil määratletud eesmärgistik.

² Tegemist on ennekõike koostöövõrgustiku arendamise, mitte uue organisatsiooni loomisega.

1.2 Olukord Rapla maakonnas

1.2.1 Elanikkonna tervisenäitajad ja harjumused

Rapla maakonna peamised näitajad on ära toodud 2023. a koostatud [terviseprofilis](#) ja tegevuskavas. Järgnevalt on välja toodud peamised asjakohased aspektid.

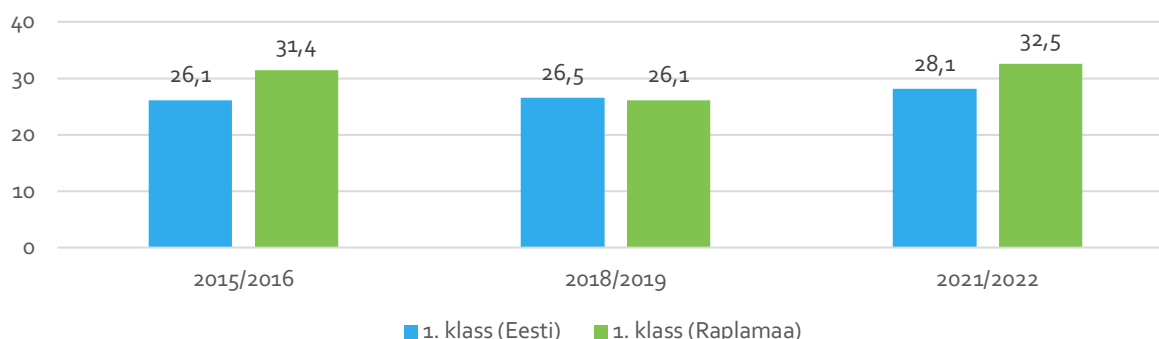
2021. a hindas 61% maakonna täiskasvanud elanikkonnast oma tervist heaks või väga heaks. See on paari protsendipunkti võrra kõrgem kui Eestis keskmiselt (58%). Seejuures on tõusutrendis olnud meeste enesehinnang.

Viiendik täiskasvanutest veedab tööpäeviti vabal ajal ekraanide taga 4 tundi ja enam. Alla poole täiskasvanud elanikkonnast on neid, kes tegelevad tervisespordiga nädalas vähemalt kahel korral. Vanuse tõustes kehaline aktiivsus väheneb.

Probleemiks on ka ülekaalulisus – ligi 60% täiskasvanud Raplamaa elanikest on ülekaalulised. See näitaja on Eesti keskmisest (52%) halvem.

Ülekaalulisus on probleemiks ka laste hulgas. [COSI uuringu](#) kohaselt oli 2015/2016. õppeaastal Raplamaal 1. klassi õpilaste hulgas 31,4% ülekaalulisi (Eesti keskmine 26,1%). 2018/2019. õppeaastal olukord mõnevõrra paranes, kuid viimased näitajad on märgatavalt halvenenud, seda nii maakonna kui ka Eesti vaates.

7. klassi näitajad on veelgi kehvemad – õppeaastal 2021/2022 oli maakonnas ülekaalulisi 37,2% ja Eestis 29,4%.

Joonis 1. 1. klassi õpilaste ülekaalulisus COSI uuringu andmetel (%)

Ka õpilaste kehaline aktiivsus on ajas vähenenud. Harju-Rapla piirkonnas on ligikaudu 6% lastest mitteaktiivsed. Formaalsetes treeningutes ja kooli spordiringides osales kolmveerand maakonna lastest, veerand aga mitte. Peamise mitteosalemise põhjusena on välja toodud huvipuudus, samuti ajapuudus (näiteks osaletakse mõnes muus huvitegevuses).

Arengukava koostamise raames maakonna elanike seas läbi viidud küsitlusele vastas kokku 418 inimest (1,2% kogu maakonna elanikest)³, neist kolmandik mehed ja 2/3 naised (Tabel 1). Veidi enam kui pooled vastanutest elasid Rapla vallas, u 13% Kehtna vallas, veerand oli pärit Kohila vallast ja u 10% Märjamaa vallast. Enim oli vastanuid vanusegrupis 30–49.

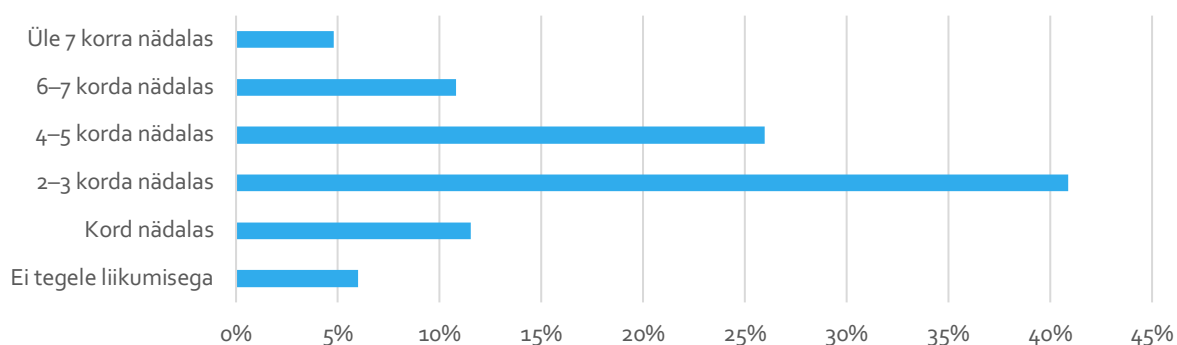
³ Seisuga 1.01.2023 elas rahvastikuregistri andmetel maakonnas 33 976 inimest, neist Kehtna vallas 5432 (16% maakonna elanikest), Kohila vallas 7768 (23%), Märjamaa vallas 7548 (22%) ja Rapla vallas 13 228 (39%).

Niisiis ei ole maakonna mõistes tegemist esindusliku valimiga, kuid arvestades vastajate suhteliselt suurt arvu, on siiski võimalik üldistusi teha.

Tabel 1. Küsitlusele vastanute profiil

Näitaja	Arv	Osakaal
Mees	126	30,2%
Naine	291	69,8%
Kehtna vald	54	12,9%
Kohila vald	110	26,3%
Märjamaa vald	40	9,6%
Muu	1	0,2%
Rapla vald	213	51,0%
Alla 15	4	1,0%
15–19	18	4,3%
20–29	39	9,3%
30–39	112	26,8%
40–49	117	28,0%
50–59	75	17,9%
60–69	35	8,4%
Üle 70	18	4,3%

Vastustest ilmneb, et kõige sagedamini tegeletakse liikumisega⁴ 2–3 korda nädalas (veidi enam kui 41% juhtudest). Samas on küllalt sage ka liikumine 4–5 korral nädalas. Vastanutest üldse ei tegele liikumisega 6% ehk 25 vastanut.

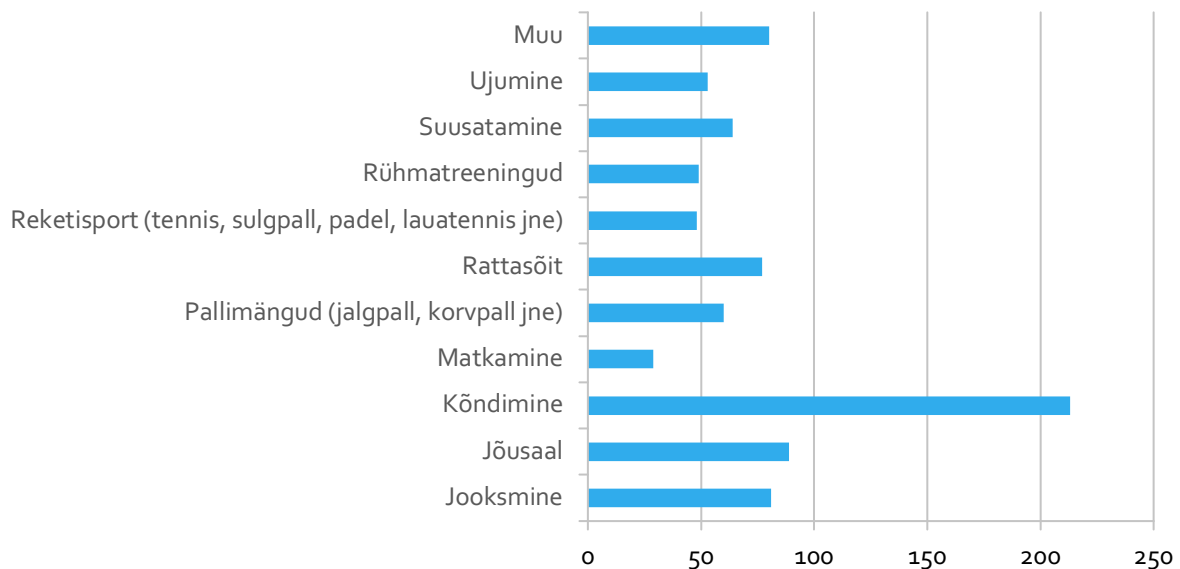
Joonis 2. Vastanute hinnang oma liikumisaktiivsusele (n=416)

Vastused küsimusele, mis paneks senisest rohkem liikuma, saab jagada kolmeks:

- Rohkem ja soodsamad sportimisvõimalused (näiteks siseujula, padeliväljak, radade hooldus ja valgustamine, uute radade rajamine)
- Enesemotivatsioon
- Aeg

⁴ Küsitluses oli liikumine määratletud järgmiselt: „Liikumisena läheb arvesse vähemalt 30 min pikkune aktiivsem tegevus“.

Konkurentsilt sagedasim liikumisviis on kõndimine (märgitud enam kui 200-l korral). Ühtegi teist viisi ei ole võimalik selliselt eristada. Mõnevõrra harvemini on märgitud matkamist, reketisporti ja rühmatreeninguid. Vastusevariandi „muu“ all on märgitud ratsutamist, rahvatantsu, orienteerumist, kettagolfi, kergejõustikku, ronimist, rattasporti jpm. Eestis on populaarseimad spordialad või liikumisvormid jalgrattasõit (44%), jooksmine (34%) ja kõndimine/matkamine (33%).

Joonis 3. Sagedasemad liikumisviisid (n=373)

Peamised liikumisega mittetegelemise⁵ põhjused on tahte puudus, sobiva võimaluse puudus ja ajapuudus. Mõnel üksikul juhul mainiti ka rahaliste võimaluste puudust ja tervislikku seisundit. Eestis on peamisteks põhjusteks päeva lõpus tekkiv väsimus, ajapuudus ning huvi/viitsimise puudus.

1.2.2 Võimalused maakonnas

[Spordiregistri](#) andmete kohaselt on Raplamaal 76 spordiorganisatsiooni, 10 spordikooli, 93 treenerikutsega inimest, 123 treeneri töökohta, 177 spordiobjekti ja 3587 harrastajat.

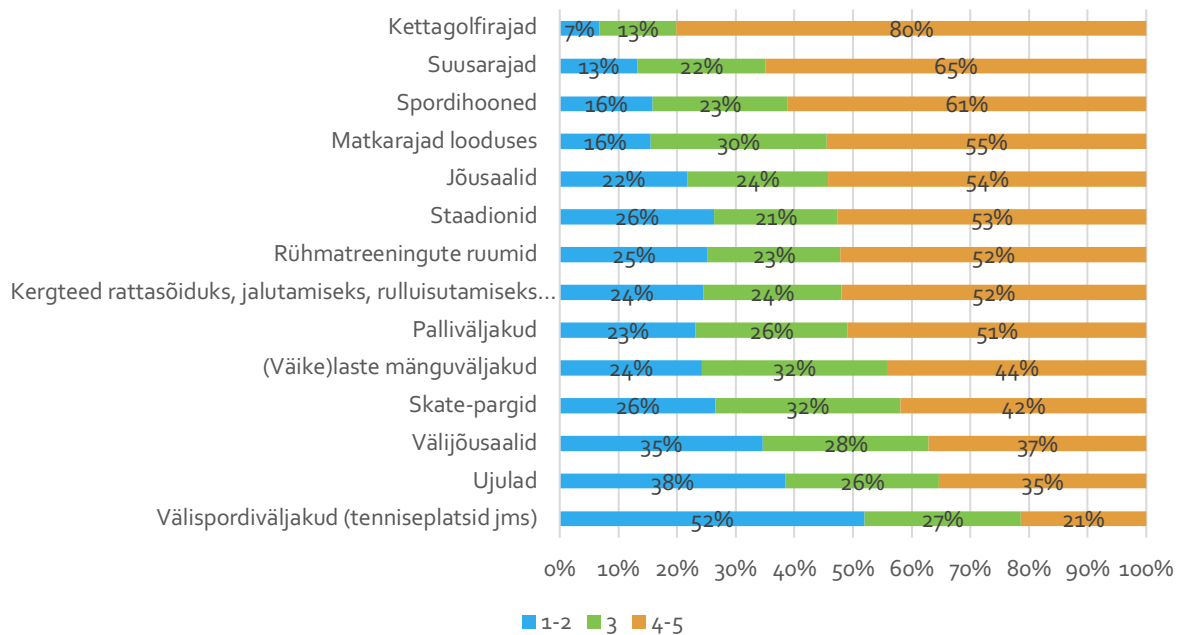
Maakonna tasandil on võimalik tegeleda väga paljude erinevate aladega. Kokku on maakonnas 18 staadionit (kergejõustiku esindusstaadioniks on Märjamaa Spordikeskuse kergejõustiku- ja jalgpallistaadion ja Kohila Spordikeskuse kergejõustiku- ja jalgpallistaadion). Jalgpalliväljakuid on maakonnas 13. Multifunktsionaalseid spordiväljakuid on 9. Maakonna tänapäevaseim spordihoone avati 2022. aastal Raplas (jalgpallihall).

Võimlaid/pallimängusaale on 23. Kõige esinduslikumad on Rapla Sadolini Spordihoone, Märjamaa Spordihoone ja Kohila Spordihoone võimlad, kus saab korraldada nii üleriigilisi kui rahvusvahelisi võistlusi.

Vastavalt läbi viidud küsitlusele on suurim rahulolu maakonna kettagolfiradadega – vastanud on hinnanud seda 4 või 5-ga (Joonis 4). Küllalt suur on rahulolu ka suusaradade ja

⁵ Küsitlusele vastas 23 inimest.

spordihoonetega (üle 60%). Kriitilisemad ollakse laste mänguväljakute, *skate-park'ide*, välijõusaalide, ujulate ja eriti välispordiväljakute osas. Viimase puhul ületab rahulolematute osakaal 50%.

Joonis 4. Hinnang sportimis- ja liikumisvõimalustele maakonnas (n=330)⁶

Küsitluses osalenutelt uuriti lisaks, millest tuntakse maakonnas puudust. Avatud vastuseid oli kokku 179. Soovid olid ennekõike kohapõhised ja varieerusid väga konkreetsetest väikeobjektidest suurteni:

- Kohila vallas soovitakse (kõige sagedamini nimetatud):
 - Tenniseväljakut
 - Ujulad
 - Uut ja praegusest suuremat jõusaali
 - Laste mänguväljaku uuendust
- Rapla vallas soovitakse:
 - Kergejõustiku staadionit
 - Ujulad
 - Kergliiklusteede võrgustiku laiendamist (ennekõike Kaiu piirkonnas)
 - Välijõusaalide jt välispordivõimaluste (nt ronimisvõimalused) arendamist
- Kehtna vallas soovitakse:
 - Rohkem mänguväljakuid lastele
 - Pikemaid kergliiklusteid
 - Staadionit Järvakanti
- Märjamaa vallas soovitakse:
 - Kergliiklusteid

Ligikaudu pooled (45%) vastanutest hindavad spordiürituste arvu piisavaks, 17% ebapiisavaks ja 37% ei oska öelda.

⁶ Protsentide arvutamisel on maha arvestatud „ei oska hinnata“ vastused.

Liikumisharrastuse kontseptsioonis on viidatud, et vastavalt statistikale ei anna aina rohkemate võistluste korraldamine nendele inimestele, kes juba regulaarselt liiguvad ja sellest rõõmu tunnevad, piisavat efekti rahvatervise seisukohast. Ülejäänud inimesi, keda on hinnanguliselt 2/3 elanikkonnast, sellesse ei kaasata.

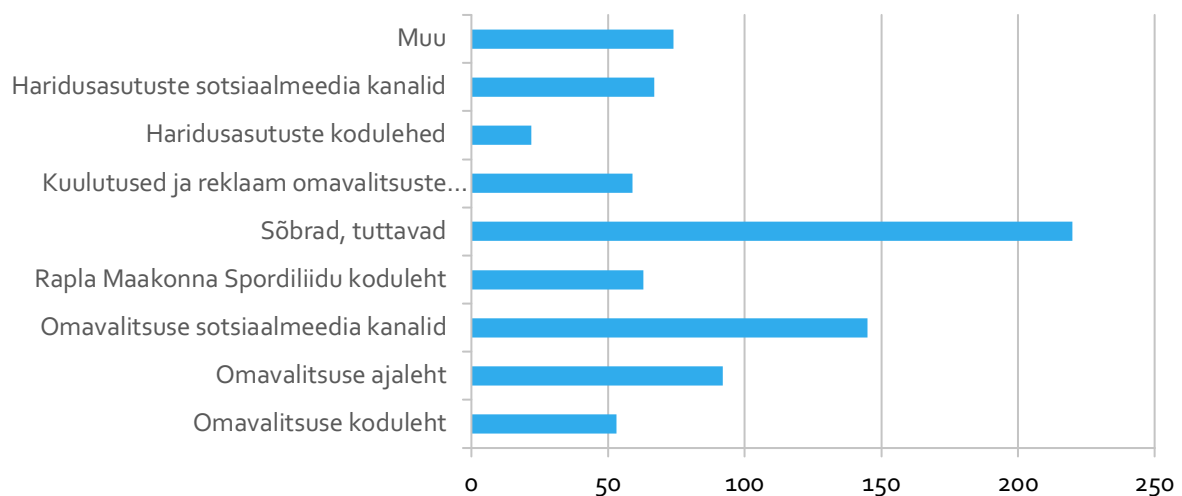
Niisiis on olukorra muutmiseks vajalik ennekõike uute sihtgruppide hõlmamine, mitte niivõrd olemasolevatele üha uute võimaluste loomine.

Küsimusele, milliseid üritusi tuleks olemasolevatele lisaks korraldada, vastas 102 inimest. Enim toodi välja järgmised:

- Orienteerumine
- Üritused kogu perele
- Kergejõustik
- Rahvamatkad
- Erinevate alade tutvustused

Samuti toodi mõne vastaja poolt välja, et kvantiteedist on olulisem kvaliteet ja osalejate arv. See viitab vajadusele ka olemasolevad üritused värske pilguga üle vaadata.

Infot sündmuste, treeningute ja sportimisvõimaluste kohta saadakse ennekõike sõpradelt ja tuttavatelt ning omavalitsuse sotsiaalmeedia kanalitest (Joonis 5). Variant „muu“ tähistab peamiselt erinevaid muid sotsiaalmeedia kanaleid (ürituste korraldajate jt omad).

Joonis 5. Enimkasutatavad infokanalid (n=317)

Sportimisel ja liikumisharjumuste kujundamisel vajatakse koolitusi ning tuge peamiselt toitumise (tervislik toitumine, aga ka toidulisandid, vitamiinid jms) ja õige treenimise (eakohasus, vigastuste vältimine) osas.

1.3 Kokkuvõte

Valdkonna ja organisatsiooni praeguse olukorra võtab kokku SWOT-analüüs (Tabel 2). Sellest ja eelnevast ilmneb, et:

- Edaspidi vaja kahte liiki lähenemist – **saavutusspordi ja harrastajate suund**. Viimase puhul on olulisel kohal teavitustegevus (liikumise olulisuse märkamiseks) ja proovimise võimaldamine (liikumise/sportimisega alustajatele välja selgitamiseks, mis neile üldse meeldib ning sobib).
- Täpsustamist ja selgelt sõnastamist vajab **spordiliidu väärtuspakkumine** – mis on (katus)organisatsiooni roll ning millist kasu toob selle liikmeks olemine.

Tabel 2. SWOT-analüüs

Tugevused	Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> • Liikumine on elanikkonna hulgas muutunud populaarsemaks • Maakonnas on rohkelt liikumisrajatisi • Olemas on erinevate alade eestvedajad, entusiastid • Koolispordi süsteem on välja kujunenud ja toimiv • Veteransport on toimiv • Spordiklubid on toimivad (39 klubi, neist u 30 aktiivsed) • Maakonna spordiliit on organisatsioonina toimiv 	<ul style="list-style-type: none"> • Ülekaalususest on saamas järjest suurem probleem (Raplamaal on olukord Eesti keskmisest halvem) • Elanikkonna liikumisharrastuse kujundamisega ei ole senini süsteemselt tegeletud • Puuduvad liikumisüritused, mis aktiveeriksid korraga palju inimesi • Maakonna rahvaspordiüritustel on elanike osakaal tagasihoidlik (10–15%) – enamasti osalevad samad inimesed • Puudus on korralikest talvespordiüritustest • Kvaliteetseid valgustatud radu on vähevõitu, olemasolevad ei moodusta loogilist tervikut • Arendustegevuse fookus on olnud suurtel spordiobjektidel, mitte liikumise baastaristul • Maakonna spordiliidu fookus on ennekõike veteranspordil; noorsportlasi on vähevõitu (peale kooli lõpetamist jääb noortel sport soiku) • Üldine koordineeritus on vähene – klubid teevad vähe koostööd; ühisosa katusorganisatsiooniga enamasti ei tunnetata • Teavitustegevus, sh liikumise vajalikkust puudutav on ebapiisav
Võimalused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> • Uute (populaarsete) spordialade esiletõus – suureneb elanike huvi liikumise/spordi vastu • Riigipoolse toe suurenemine (üha enam on riigi tasandil hakatud rääkima liikumisest ja tervislikest eluviisidest) • Erasektoril on valmisolek sporti toetada (võimalus on alakasutatud) • Sotsiaalmeedia olemasolu (teavitustegevuses on ressurss kasutamata) 	<ul style="list-style-type: none"> • Spordialad jäävad isiklikuks – oht jätkusuutlikkusele • Majanduskeskkond halveneb – KOV-id ja ka eraettevõtted ei suuda sporti ning liikumist piisavalt toetada • Mõne muu väheliikva tegevusala populaarsuse pidev tõus (sport ja liikumine jäävad üha enam tahaplaanile)

2 ARENGUKAVA

2.1 Visioon 2030

Raplamaalased on liikuva ja sportliku eluviisiga terved inimesed.

Visiooni saavutamist hinnatakse järgmiste mõõdikute abil (Tabel 3).

Tabel 3. Visiooni saavutamist mõõtvad näitajad⁷

Mõõdik ja andmeallikas	Lähtetase	Sihttase
Täiskasvanud elanikkonna hinnang oma tervisele (maakonna terviseprofil)	61% hindas heaks või väga heaks (2021)	70% hindab heaks või väga heaks
Täiskasvanute ülekaalus (maakonna terviseprofil)	60% on ülekaalus (2023)	<50% on ülekaalus
Tervena elatud aastad (maakonna terviseprofil)	60 naistel (2021) 52 meestel	Trend: kasvav
16–74 vanuses elanikkonna tervisespordiga tegelemine (2–7 korda nädalas) (maakonna terviseprofil)	49% naised (2023) 45% mehed	>50%
Spordiharrastajate osakaal rahvastikus (19-aastased ja nooremad ning 20-aastased ja vanemad) (maakonna arengustrateegia)	29,2% noori (Eesti keskmine 33,4%) 9,8% täiskasvanuid (Eesti keskmine 13,3%) (2020)	Vähemalt Eesti keskmine tase
Rahulolu liikumis- ja sportimisvõimalustega (maakonna arengustrateegia)	11,5% täiesti rahul (Eesti keskmine 22,2%), 53,8% (Eesti keskmine 50,6%) pigem rahul (2020)	Vähemalt Eesti keskmine tase

2.2 Missioon

Rapla Maakonna Spordiliit toetab liikmesorganisatsioonide kaudu maakonna elanike liikuvat ja sportlikku eluviisi.

⁷ Näitajate sihttasest ei aita saavutada üksnes maakonna spordiliidu tegevus, vaid see peab toimuma koosmõjus erinevate valdkondadega.

2.3 Organisatsiooni aluspõhimõtted

- **Avatus** – liidu tegevus on suunatud väljapoole, järgides ausa mängu põhimõtteid
- **Demokraatlikkus** – igal liikmel on õigus arvamusele ja osaleda liidu organite töös
- **Koostöö ja partnerlus** – tegevused kavandatakse ja viiakse ellu huvitatud osapoolte kaudu
- **Usaldusväärsus** – liit toimib vastastikuse arusaamise ja usalduslikkuse õhkkonnas
- **Initsiatiivikus ja uuendusmeelsus** – liit toetab initsiatiivi ja uuenduslikke algatusi

2.4 Eesmärgid ja tegevused

Rapla Maakonna Spordiliit on visiooni saavutamiseks ja missiooni täitmiseks püstitanud eesmärgid kolmes vaates:

1. Liikumisharjumuste kasvatamine – suunatud maakonna elanike liikumisharjumuste loomisele ja hoidmisele
2. Võimaluste loomine – suunatud liikumiseks ja sportimiseks vajalike võimaluste loomisele (nii füüsiline taristu kui ka sündmused)
3. Võimekuse kasvatamine – suunatud liidu ja selle liikmete organisatoorse suutlikkuse suurendamisele

Eraldi ei ole eesmärgistatud **koostööd**, kuna see on olemuslikult läbiv – liidu arendustegevused põhinevadki koostööl.

2.4.1 Liikumisharjumuste kasvatamine

Eesmärk 1: Enamik raplamaalasi liigub⁸ regulaarselt.

Tabel 4. Põhitegevused liikumisharjumuste kasvatamiseks ja hoidmiseks

#	Tegevus	Selgitus/oodatav tulemus
1	Elanikkonna teadlikkuse tõstmine liikumise vajalikkusest	Kasvanud on elanikkonna teadlikkus, milleks liikumine vajalik on. Liit koordineerib artiklite, postituste jms avaldamist mitmesugustes kanalites, ja aitab luua eagrupid põhiseid eeskujusid.
2	Spordiklubide liikmeskondade kasvu toetamine, sh näiteks proovitrennide ja demopäevade korraldamine	Liikmeskondade kasvu kaudu suureneb regulaarselt liikuvate/sportivate inimeste hulk maakonnas. Liit koordineerib liikmesorganisatsioonide tegevust ja pakub neile vajalikku tuge.

⁸ Hõlmab nii liikumist kui ka sportimist.

3	Elanike liikumisharjumuste kujunemise ja säilimise toetamine	Liit tegeleb ennekõike koolituste, info, võimaluste jms vahendamisega. Tegevus hõlmab kõiki eagruppe. Eraldi tähelepanu all on erivajadustega inimesed, et ka nemad kaasatud oleksid.
---	--	--

2.4.2 Võimaluste loomine

Eesmärk 2: Liikumis- ja sportimisvõimalused on kättesaadavad.

Tabel 5. Põhitegevused võimaluste loomiseks

#	Tegevus	Selgitus/oodatav tulemus
1	Maakonna liikumis- ja spordiürituste kalendri koostamine	Ürituste info on aegsasti hõlpsalt kättesaadav ja asjakohane.
2	Liikumistaristu info kättesaadavaks tegemine	Olemas on terviklik ülevaade liikumis- ja sportimisvõimalustest maakonnas.
3	Koostöös korraldajatega olemasolevate ürituste kontseptsioonide arendamine	Juba (hästi) toimivate ürituste raames on loodud tingimused uute sihtgruppide, kellele tulemus ei ole esmatähtis, osalemiseks.
4	Osalemine maakonna ja omavalitsuste liikumistaristu arenguplaanide koostamisel	Maakonna omavalitsuste liikumistaristut arendatakse terviklikkust silmas pidades.
5	Üleriiklike võistluste olemasolu soodustamine maakonnas	Maakonnas korraldatakse üle-eestilist tähelepanu pälvivaid üritusi, kujundades seeläbi Raplamaa positiivset mainet ja luues väljundi saavutussportlastele.
6	Uute võimaluste loomise toetamine	Liit aitab leida uute tegevusalade (näiteks orienteerumine) jms loomiseks eestvedajaid ja toetab neid tegevuse alustamisel.
7	Võrdsete võimaluste tagamine erinevatele gruppidele	Liit jälgib, et kõikidele gruppidele oleks tagatud ligipääs taristule, üritustele jne.
8	Maakonna tasandi võistluste koordineerimine	Sportlastele on loodud väljundid oma võimete proovilepanekuks.
9	Sportlaste arenemiseks toetusvõimaluste leidmine	Spordiliidul endal puuduvad rahalised vahendid sportlaste toetamiseks. Küll aga saab liit aidata rahastajate leidmisel.

2.4.3 Võimekuse kasvatamine

Eesmärk 3: Liikumis- ja spordiorganisatsioonid on professionaalsed ning kestlikud.

Tabel 6. Põhitegevused võimekuse kasvatamiseks

#	Tegevus	Selgitus/oodatav tulemus
1	Liidu meediumite (koduleht, sotsiaalmeedia kanalid jms) uuendamine ja infoliikuvuse parendamine	Liikumis- ja sportimisinfo on ühest kohast hõlpsalt leitav. Liidu sõnumid jms on maakonnas levinud. Liikmete omavaheline infovahetus on tõhus.
2	Teemakohaste andmete asjakohasuse tagamine	Registrites (näiteks Spordiregistris) on olemas aja- ja asjakohane info treenerite, võimaluste jms kohta.
3	Liidu finantsvõimekuse suurendamine, sh näiteks erasektori panuse kasvatamine	Liidu jõudlus mitmesuguste teemadega (näiteks meediakajastused elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks) tegelemiseks on kasvanud.
4	Spordiliidu väärtuspakkumise ⁹ täpsustamine ja rakendamine	Tegevused hõlmavad spordiklubide arengupäevade korraldamist, liikmete vajaduste regulaarset kaardistamist jms, et liidu liikmeskonna hulgas valitseks tugev ühtsustunne. Seltsid väärtustavad spordiliidu liikmelisust, teadvustades ühiselt sellest saadavat kasu.
5	Maakonna spordiajaloo jäädvustamine	Olulisemad sündmused on jäädvustatud, sh on koostatud kolmas ajalooroomat (aastast 1991 kuni tänaseni).

⁹ Väärtuspakkumine on lühikirjeldus, kuidas saab sihtgrupp organisatsiooni tegevusest kasu. Liidu väärtuspakkumine on määratletud järgmiselt: **Rapla Maakonna Spordiliit loob liikmete hulgas ühtekuuluvustunde, toetab nende arengut ja esindab nende huve nii maakondlikul kui riiklikul tasandil.**